

HUMANITAS

ORGAAN VAN DE STICHTING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

REDACTIE: P. C. FABER en J. BOETJE - Medewerkers: Mr L. A. Donker, Mr R. Friedman-v. d. Heide, E. Geerts, Dr F. Grewel, F. R. de Geus, Dr G. Th. Kempe, D. Q. R. Mulock-Houwer, H. Ploeg Jr, Dr A. Querido, Mr B. v. d. Waerden, e.a. Adres Redactie en Administratie: Stadhouderskade 139, Amsterdam-Z. Telef. 98665. Gem. Giro S 602.

De vierde jaargang

Zo gaat dan thans reeds de vierde jaargang van ons orgaan „Humanitas” zijn weg beginnen.

Een nieuw jaar en een nieuwe jaargang geven aanleiding tot een terug- en tot een vooruit-zien.

November 1945 verscheen het eerste nummer van ons orgaan. Dat was voor de redactie een gebeurtenis. Hard was er gewerkt, om het zover te krijgen en eindelijk was het dan toch gelukt.

Bij de verschijning van ons blaadje waren er, zoals altijd, optimisten en pessimisten. Eerlijk gezegd, ik geloof, dat de pessimisten in de meerderheid waren. Zij zagen ons blad met bezorgdheid verschijnen. Niet, dat ze er op tegen waren, dat het verscheen, maar hun vrees was, dat ons orgaan geen levensvatbaarheid zou hebben, en wel om twee redenen: gebrek aan lezers en — gebrek aan kopij. Zij, de pessimisten, geloofden, dat het een onmogelijkheid was, elke maand weer aan ons orgaan gevuld te krijgen met artikelen, die de moeite waard zouden zijn om gelezen te worden en die dan ook de belangstelling zouden trekken.

De optimisten, ze erkenden de bezwaren van hun tegenvoeters, maar zij gingen uit van de overtuiging, dat de belangstelling voor het maatschappelijk werk zou stijgen, dat onze organisatie zou groeien, dat er dus altijd stof zou zijn om te behandelen en bovenal... dat een bindmiddel als een orgaan nu eenmaal is, er moest zijn.

Goed geteld zijn er, sedert ons orgaan voor de eerste maal verscheen, 38 nummers verschenen en er is dus thans wel enige mogelijkheid om de balans op te maken.

Uit de aard der zaak is het onmogelijk, om objectief over eigen arbeid te oordelen. Zijn we er in geslaagd, om „elck wat wils” te geven? Was ons blad leesbaar voor de eenvoudige medewerker en had het ook iets te zeggen voor de meer geschoolde werker op het terrein van het maatschappelijk werk? Waren we eenvoudig genoeg, of waren we te eenvoudig? Natuurlijk hebben we wel eens reacties vernomen van onze lezers, maar, zoals dat meestal gaat, waren ook die zo geheel verschillend. Soms rees er inderdaad het bezwaar, dat onze medewerkers schreven in te moeilijke taal, dat er te veel „vreemde” woorden en technische uitdrukkingen werden gebruikt. Anderzijds werd de opmerking gemaakt, „zorg, dat het orgaan „op peil” blijft!”

Nogmaals, het is moeilijk, om tot een conclusie te komen en we beseffen heel goed de betekenis van

het Franse spreekwoord, dat vaststelt, dat het onmogelijk is, de gehele wereld, en dan ook nog je schoonmoeder te bevredigen.

Een ding willen we echter vaststellen en dat is, dat we aan onze redactionele medewerkers **grote dank** zijn verschuldigd. Laat ik het maar eens mogen verklappen, aan de medewerkers is nimmer enig honorarium verleend. Zoals de vrijwilligers in onze afdelingen als onbezoldigde krachten medewerken aan gezinsvoogdij, reclassering, vrijwillige verzorging van gestunden, enz., enz., zo hebben de redactionele medewerkers altijd **volkomen belangeloos** hun medewerking verleend. Daar zijn we trots op en heel, heel dankbaar voor.

Wat is nu de betekenis van ons orgaan? Het is een propagandamiddel, doordat het spreekt van het werk in en door de afdelingen van onze organisatie. Het wil vertellen uit de practijk van de arbeid en het wil bewijzen, dat voor deze arbeid, kennis, ontwikkeling en inzicht nodig zijn. Het wil er dus aan medewerken, dat onze vrijwilligers geschoold worden.

Verder moet ons orgaan een weerspiegeling geven van al wat er op dit uitgebreide terrein geschiedt. Het moet de lezer voeren op het gebied der kinderscherming, der reclassering, der armenzorg, der gezinsverzorging, der zorg voor onmaatschappelijken en onmaatschappelijke gezinnen. Ons orgaan moet zijn een gids, een veilige gids.

Zo nodig, meer dan tot dusver, willen we ook zien naar de diepte. We willen aan de orde stellen de achtergrond van het maatschappelijk werk en we willen laten horen, wat er aan praktische arbeid in onze afdelingen geschiedt. Wij weten iets van dat vele, dat in en door onze afdelingen wordt gedaan, maar tot onderlinge lering en waardering is het noodzakelijk, dat in onze afdelingen opstaan de schrijvers, die ons een beeld geven van wat er geschiedt.

Voor onze nieuwe jaargang blijven we een beroep doen op onze medewerkers in de redactie, maar we doen ook een beroep op onze afdelingen. Draag iemand op, ons geregeld kopij te zenden en... vind goed, dat de redactie werkt met de zeef en met de schaar.

1949 is begonnen. We gaan verder, we zullen onze weg vervolgen en we zijn er van overtuigd, dat met aller medewerking, ook in het nieuwe jaar, ons orgaan dat er in slaagde een uitgebreide en belangstellende vriendenkring te vormen, zijn taak op behoorlijke wijze zal kunnen verrichten. De optimisten, zij krijgen altijd gelijk. Bij de vierde jaargang is ons vertrouwen groter dan ooit!

P. C. F.

De diepere betekenis van het maatschappelijk werk

De voorzitter, de heer F. S. Noordhoff, opende de op 14 December 11. door de afdeling Haarlem van „Humanitas” belegde openbare vergadering, waar onze Algemene Voorzitter, mr dr J. in 't Veld, zou spreken over: „De diepere betekenis van het maatschappelijk werk”, met een woord van welkom tot de burgemeester van Haarlem, de wethouder voor Sociale Zaken en andere autoriteiten, waaronder wij o.a. opmerkten de directeur van Sociale Zaken, de directeur van de G.G.D. en de secretaris van de Sociale Raad (Armenraad). Vervolgens gaf hij een kort overzicht van de werkzaamheden, die de afdeling Haarlem na haar oprichting had kunnen doen en gaf toen het woord aan mr dr J. in 't Veld, minister van Wederopbouw. Thans volgt een verslag van de door deze uitgesproken rede.

Nadat spreker een overzicht had gegeven van het ontstaan van „Humanitas”, constateerde hij, dat de materiële bijstand Overheidstaak behoorde te zijn, maar dat het een gemeenschapsplicht is, dat mensen, die door een lichamelijk en/of geestelijk defect in maatschappelijke en morele moeilijkheden zijn geraakt, ook moreel en geestelijk geholpen moeten worden en dat daarbij elke gedachte aan liefdadigheid moet verdwijnen. Deze steun moet door particuliere instanties worden verleend naast de eventueel nodige materiële hulp, welke de Overheid dient te verlenen.

Daarbij is persoonlijk contact nodig, waarbij vrouwen een grote rol speelt en daarom moet deze hulp ook worden geboden door mensen van dezelfde geestelijke instelling, uit dezelfde levensbeschouwing. Dit is geen eenvoudige taak, het is gemakkelijker gezegd, dan gedaan. Met preken komt men er niet. In Rotterdam is reeds tijdens de oorlog met een bureau voor gezins-hulp van gemeentewege nagegaan wat de oorzaken waren van de ontwrichting in vele gezinnen en zij bleken meestal dezelfde te zijn. Het betrof tal van a-sociale gezinnen, die waren losgeraakt van het maatschappelijk leven, die de gemeenschapsband hadden verloren, waarin gebrek aan zelfwerkzaamheid, geestelijke passiviteit hun slopend werk deden, waarin verloren was gegaan het besef der hogere levenswaarden, waarin het meest platte materialisme zijn intrede had gedaan. Deze oorzaken onderkende, kwam men als vanzelf op de geneesmiddelen. Men ging ze bestrijden door te trachten deze mensen weer te betrekken in het gemeenschapsleven.

Een 20-jarige jonge man bleek na veel praten en peilen nog een restant belangstelling te hebben voor voetballen. Men maakte dit mogelijk en hij kreeg weer plezier in het leven en kwam langs die weg tenslotte weer in het gareel.

In een gezin, waarin een volslagen gebrek aan zelfwerkzaamheid, zijn ontbindend werk deed, bemerkte de maatschappelijke werkster, dat de man vroeger wel aardigheid in knutselen had gehad. Zij wist hem er toe te bewegen, dat hij wat speelgoed voor zijn kinderen ging maken en zorgde voor gereedschap en materiaal. Nu leefde ook de vrouw weer op, de kinderen begonnen vader te helpen. Dit alles leidde tot geestelijke wederopleving en zo begon de genezing in dat gezin.

Het gebrek aan zin voor hogere waarden bestreed men in Rotterdam door een aantal huismoeders in het museum Boymans bijeen te brengen, waar de directeur een lezing hield over schilderijen en haar toen rondleidde door het museum. Na afloop bleek, dat een grote meerderheid onder de indruk was gekomen. Men probeerde dit toen met een concert, waarbij uiteraard lichte muziek ten gehore werd gebracht, nadat deze was besproken. Ook met litteratuur probeerde men de

belangstelling onder deze apathische mensen weer op te wekken en niet zonder succes. Men kwam dan ook tot de conclusie, dat dit werk niet kon worden voortgezet met een tiental maatschappelijke werksters, want het was nodig, dat, wilde men blijvend resultaat bereiken in zo'n gezin, er dan een vriend of vriendin moest zijn, die zich bezig bleef houden met dat gezin. En daarom moet deze sociale zorg in nauwe samenwerking gebeuren tussen Overheid en particuliere en kerkelijke sociale instellingen. Want de particuliere instellingen missen doorgaans de deskundigen en de Overheidsambtenaren kunnen het niet alleen af en omdat dit werk gedaan moet worden vanuit dezelfde levensbeschouwing van de geholpenen, is een corps van vrijwillige medewerkers en medewerksters nodig van uiteenlopende richting en belangstelling.

Nu kan de vraag rijzen of het geen lapwerk is. In den beginne waarschijnlijk wel, het kan echter al doende intensiever en beter worden, maar het is dringend noodzakelijk werk; het aantal gezinnen, dat ontspoord is, is niet gering. Tal van gezinnen zijn vooral in de oorlog door de maatregelen der bezetting uiteengerukt geweest en ook thans is dat opnieuw het geval, doordat een groot deel van ons leger overzee is en de gevolgen daarvan zijn maar al te vaak geestelijke en zedelijke ontredde en lang niet altijd onder de armlastigen. Te Rotterdam was het grootste deel der ontspoorden zelfs niet armlastig.

De oorlogsjaren hebben een ernstige verzwakking van het normbesef teweeggebracht, ook onder beter gesitueerden en daaraan mogen wij niet voorbijgaan, want het kan leiden tot de ondergang van de Westerse beschaving.

Men leeft vandaag de dag in West-Europa er te veel op los, met de ogen in de zak. Men beseft niet, hoe gevaarlijk de toestand in deze fase in West-Europa wel is, beklemd als het is tussen de twee grootmachten, die tegenover elkaar staan. Er zijn er te veel, die geen andere weg zien, dan die van het aanleunen of tegen Sovjet-Rusland of tegen Amerika. Er is maar één weg, die West-Europa kan gaan en dat is zijn eigen weg! West-Europa dreigt het geestelijke slachveld te worden van de strijd tussen Amerika en Rusland en het is toch waarlijk te goed om als speelbal te dienen voor deze beide machten. En daarom dient West-Europa vertrouwen te hebben in eigen innerlijke kracht, het moet zichzelf hervormen en dus ook hebben voor de verzwakking van het normbesef en voor de beide thans wankelende pijlers der Westerse beschaving: geestelijke activiteit en gemeenschapszin. Het moet deze voor verdere ondermijning behoeden en opnieuw verstevigen en zo nodig vernieuwen. Daartoe moet de sociale verantwoordelijkheid bij de bevolking worden versterkt. We komen dan bij het grote probleem der democratie. Deze kan alleen bestaan, als zij gedragen wordt door een sterk ontwikkelde burgerzin. Als die te zeer verzwakt, verdwijnt ze en komt West-Europa in de macht van anarchie of dictatuur. Als wij niet beseffen wat het wezen is van de Westeuropese beschaving, — dat is de innerlijke kracht tot zelfhandhaving, tot handhaving dus van de democratie —, dan komt het gevaar niet van Rusland of van Amerika, maar het komt van ons zelf!

Het aankweken van het besef van verantwoordelijkheid, van burgerzin, van een voldoende drang naar geestelijke zelfstandigheid, van geestelijke vrijheid zijn dus een noodwendig proces tot behoud van deze beschaving. Het in brede kring aanwezige ernstige tekort aan geestelijke zelfwerkzaamheid, aan behoorlijk norm-

beseft, het te grote aantal a-sociale mensen en gezinnen, zijn een ernstig besmettingsgevaar en we mogen niet langer werkloos toezien.

Als ieder van ons op het eind van zijn leven zeggen kan, dat hij één of twee gezinnen er bovenop heeft weten te halen, dan is dat al van grote betekenis. Laten we het kwaad voortwoekeren, dan grijpt het steeds verder om zich heen, dringen we het niet terug, dan is er maar één mogelijkheid, de ondergang van de Westeuropese beschaving. Daarom is dit werk geen klein werk, ja, is het even belangrijk als en staat het op één lijn met het ijveren voor verbetering der maatschappelijke toestanden, want, hoe goed deze ook zouden worden, altijd zullen er mensen zijn met lichamelijke en geestelijke defecten, die, zonder hulp en bijstand, een besmettingsgevaar opleveren voor een gezonde samenleving.

Sommigen menen, dat, als de maatschappelijke toestanden maar stap voor stap verbeteren, de mensen zelf ook wel zullen verbeteren, maar Troelstra zei al, dat de mensen niet alleen naar socialisatie van de bedrijven moesten streven, doch ook naar socialisatie van zichzelf. Wij moeten dus niet alleen vechten voor een betere maatschappij, doch ook voor betere mensen. Laten wij dit laatste na, dan kon het wel eens gebeuren, dat wij deze betere maatschappij nooit bereiken, omdat wij vóór die tijd zijn gestikt door een tekort aan verantwoordelijkheidsbesef.

Van ons allen wordt dus stuk voor stuk veel gevraagd. Wij moeten eerst die mensen helpen, die de meeste zedelijke en geestelijke steun behoeven en dan geleidelijk de anderen. Doen wij dat niet, dan is de vraag gewettigd of West-Europa nog wel een toekomst heeft.

Een jonge organisatie als de vereniging „Humanitas” behoeft zich dan ook niet af te vragen, waarmee zij zal beginnen. Er is werk te over. Zeker, wij worstelen met geldgebrek en zonder geld geen resultaten en zonder resultaten geen geld, maar, wij moeten deze vicieuze cirkel ergens doorbreken en dat doen we door aan het werk te gaan. Het Hoofdbestuur gaat nu beginnen met het verzorgen van voogdijkinderen. Daartoe is erkenning als voogdijvereniging aangevraagd en daarvoor moet de loterij de basis leggen. 100.000 loten à 25 cent per lot moeten vóór eind Mei 1949 zijn verkocht. Hier is dus een stuk concreet en vruchtdragend werk te verrichten, waaraan iedereen kan en moet meedoen. Voor elke f 300,—, die wij van de opbrengst kunnen afzonderen voor dit werk, kan, met het Rijkssubsidie, één voogdijkind een jaar lang worden verzorgd!

Voor die afdelingen, die niet weten waar te beginnen, zou ik willen wijzen op het begin te Zaandam. Men begon met het thuisbrengen van de steun aan Ouden van Dagen. Er werd een beroep gedaan op „Humanitas” en op de kerkelijke diaconieën. Amsterdam en Utrecht deden dit werk al en het ging goed. Men liet het niet bij het thuisbrengen alleen, men werd de vriend of de vriendin, die wat licht en zon bracht in het leven der oudjes. Men leefde mee met hun moeilijkheden en hielp waar dit kon.

Uit de vrijwillige huisbezoekers kon men weldra de besten uitzoeken voor de taak van gezinsvoogden en reclasseringspersonen, dus voor moeilijker gevallen. Wij zijn er ons van bewust, dat wij niet in een drie à vier jaar de achterstand, die wij bij de kerkelijken op dit terrein hebben, kunnen inhalen. Zij doen reeds eeuwen dit werk. „Humanitas” wil dit werk niet alleen voor de buitenkerkelijken doen. Er zijn, vooral op kleinere plaatsen, ook kerkelijke groepen, die geen eigen sociaal apparaat hebben, waarmee wij samenwerken. Laat men echter in kerkelijke kringen de betekenis van dit werk niet onderschatten en „Humanitas” zien als een concurrent. Vanuit kerkelijk oogpunt bezien, is dat mischien zo, maar, laat men dit probleem vooral ruim zien, ook uit eigen belang. Men kan onder de gegeven

N A A R

DE 100.000

Wat nu weer? „Aan grote getallen geen gebrek”, hoor ik al zeggen. Een half miljoen (U weet wel dat P.C.F. bijeenbrengt). Dan 10.000 leden en wat nu weer — naar de 100.000?

Wel vrienden — loten natuurlijk!

De stroom van bestellingen staat niet stil.

Er is alleen een klein maar belangrijk bezwaar bij: De aantallen, die men tegelijk bestelt, zijn wat te klein, ook vooral met het oog op de verzendkosten, die we toch moeten maken, bij kleine of grote aantallen.

Zoals onze afdeling Leeuwarden het doet, is goedkoper en beter: „Stuur er nog even vlug 500.” en Rotterdam „nog even 1000”. Dat zet zoden aan de dijk.

Verheugend is ook dat door onze loterij „Humanitas” doordringt in zoveel kleine plaatsen.

Loten staan bijvoorbeeld uit in: Andijk, Giekerk, Heerde, Idskenhuisen, Klaaswaal, Middelharnis, Sas van Gent, St. Annaparochie, Wormer en Zevenaar. Waar met de loten gewerkt wordt, luiden de berichten: „Ze vliegen weg!” Hoe de trekking bekend gemaakt wordt, vraagt men ons hier en daar. Wel er komen trekkingslijsten die al onze afdelingen en verkopers (sters) toegezonden krijgen en ons orgaan neemt ook zo'n lijst op.

Maar zover zijn we nog niet vrienden. Eerst moeten in de kortst mogelijke tijd alle 100.000 loten aan de man en aan de vrouw.

Dat kan want

Humanitas-vrienden allen werken wij

Voor de grote Humanitas loterij.

J. BOETJE

omstandigheden toch niet straffeloos een grote bevolkingsgroep aan haar lot overlaten? Ook deze 25 pct van de bevolking moet, mede uit een oogpunt van algemeen volksbelang en van West Europees belang, steun geboden worden! En daarom pleit spreker voor het bestaansrecht van „Humanitas”. Gelukkig begint men dit in steeds breder kring in te zien. Laten wij er toe komen in trouwe samenwerking deze arbeid te doen, niet als concurrenten, doch als medewerkers in de strijd tot het behoud van onze volkskracht en van de Westeuropese beschaving!

Daar van de gelegenheid tot het stellen van vragen geen gebruik werd gemaakt, dankte de voorzitter F. H. W. Vliegen — de heer Noordhoff was inmiddels naar een andere bijeenkomst vertrokken — de spreker voor zijn helder betoog, wekte de aanwezige leden op om lotenboekjes mee te nemen, om mee te doen aan de ledenwerfactie en aan het vele andere werk, dat er te doen is, terwijl hij de aanwezige niet-leden vroeg zich op te geven als lid en mee te werken aan het mooie, maar vooral noodzakelijke maatschappelijke werk en sloot daarmede de door ruim 200 mensen bezochte vergadering.

Waarheen met „Humanitas”

Met belangstelling heb ik het artikel onder bovenstaande titel in „Humanitas” van November jl. gelezen en ik moet eerlijk zeggen, ik ben het grotendeels met Van der Lende eens.

Wil „Humanitas” in de toekomst een bestaanszekerheid hebben en een grote groep van mensen gaan omvatten, dan, zal zij inderdaad haar bakens dienen te verzetten. Uit de praktijk blijkt namelijk, dat de grote massa te weinig van het Humanisme afweet en dat vele vrijzinnigen niet toetreden, omdat zij „Humanitas” verwarren met het Humanistisch Verbond, met welks doelstelling men het principieel niet eens is. Ik heb dit op verschillende vergaderingen, waar ik een inleiding hield, moeten ervaren. Het is echter moeilijk de mensen te overtuigen, dat het humanisme van „Humanitas” een breder humanisme is dan dat van het Humanistisch Verbond. En zo is het toch. Vooral echter de onbekendheid houdt de kring zo klein en zal mijns inziens zo klein blijven; althans niet uitgroeien tot een massa.

Van der Lende heeft m.i. gelijk als hij schrijft, dat er een binding ontbreekt. Hier ontbreekt dat gloeiend idealisme, dat we zo kennen uit de socialistische beweging. Ik ben misschien wat pessimistisch en hoop niet, dat mijn artikeltje een domper zal zetten op de harde werkers van „Humanitas”, die doen wat mogelijk is.

Ik zoek echter naar een oplossing en dan vraag ik mij met Van der Lende af, waarom zouden we „Humanitas” niet in dienst kunnen stellen van de moderne arbeidersbeweging. Welk lid van deze beweging zal er bezwaar tegen maken, dat „Humanitas” een plaats gaat innemen die voor 50 jaar al bezet had dienen te worden. Ik geloof zelfs, dat het zou worden toegejuicht, als de moderne arbeidersbeweging nu zelf een bureau voor maatschappelijke zorg zou bezitten.

Wat een propaganda zou ervan uitgaan, als de leden van deze grote beweging via hun eigen geestverwanten om hulp konden vragen. Het is feitelijk treurig, dat een dergelijk bureau nog niet bestaat. Ik onderschat de moeilijkheden van de oprichting van een dergelijk bureau niet. Ik ben er echter stellig van overtuigd, dat het mogelijk is.

Van der Lende roert ook de financiële kant van de zaak nog aan. Hij stelt voor twee keer per jaar een collecte te houden en een bijdrage te vragen aan de daarvoor in aanmerking komende organisaties en verenigingen. Laat ik eerlijk zijn. Ik heb een hekel aan collectes. Het past niet meer in onze tijd, om langs de deur te gaan, om een aalmoes te vragen voor hulpverlening aan een medemens. Ik sta in deze mening niet alleen. Op vergaderingen krijg je meermalen te horen, dat we nu zelf doen, wat we steeds hebben geprobeerd te bestrijden. Neen, het bureau zoals ik mij dat voorstel, zal de inkomsten moeten putten uit de arbeidersbeweging zelf. Zou een contributieverhoging van leden van de P.v.d.A., vakorganisaties, enz. bijv. van f 0.01 per week, een bezwaar zijn? Ik geloof van niet; vooral als men weet, door eigen geestverwanten geholpen te kunnen worden.

Laten we de collectes, als deze al nodig mochten zijn, dan in ieder geval beperken als er zich bijzondere noden voordoen. Ik denk hier b.v. aan het onderbrengen van buitenlandse kinderen.

Het is een groot probleem, dat Van der Lende naar voren brengt. Het is echter waard, ernstig te worden gezien. Als het voorstel werkelijkheid wordt, hebben we 50 jaar achterstand ingehaald en kan onze geachte secretaris, de heer Faber, gerust zijn, omdat we dan op 6 November 1949 meer dan 10.000 leden zullen hebben.

J. HÜHL.

LEIDEN ACTIEF

Dat zien we uit een groot artikel in de Leidse editie van „Het Vrije Volk” van 19 November. We nemen er het volgende uit over:

Wat kan Leiden doen voor zijn allerarmsten? Dit maatschappelijk probleem, dat na de oorlog meer dan ooit de aandacht vraagt, hebben wij reeds in een artikel aan de orde gesteld. Wij hebben daarbij vermeden met positieve antwoorden te komen en slechts aangegeven, waar het zwaartepunt ligt en hoe hier door kerkelijke en niet-kerkelijke instellingen wordt ingegrepen.

En juist deze niet-kerkelijke hadden onze aandacht, omdat juist het buitenkerkelijke deel van ons volk en uiteraard ook van onze stad door een instelling van gelijke gezindheid dient te worden bewerkt. Bij wie kan men beter een antwoord op zijn vragen vinden dan bij de mensen, die de mooie, doch uiterst zware taak op zich hebben genomen zelf? En zo zochten wij en vonden een antwoord om een bestuursvergadering van de Vereniging voor Maatschappelijk Werk op Humanistische Grondslag, „Humanistas”.

Men stelle zich voor een kleine groep mensen, die in een van de duizenden woonhuizen van onze stad geregeld samenkomt om onderling te overleggen en in welke stilte en onopvallendheid een menigte onderwerpen aansnijdt, waarvan men duizelig wordt. Het is

het afdelingsbestuur van Humanitas, een instelling die eigenlijk pas na de oorlog zijn werk is begonnen.

Om u een inzicht te geven in de omvang van het werk, dat ook in Leiden door deze jonge stichting, die per 1 Januari 1949 pas een vereniging gaat worden, wordt verzet, geven wij u een indruk van wat er op die bestuursvergadering behandeld werd. Armenzorg, kinderbescherming, gezinszorg en reclassering zijn de peilers waarop het maatschappelijk werk van Humanitas rust.

Gezinszorg was dan ook één van de punten van bespreking. Men heeft getracht ook hier een colonne gezinsverzorgsters te krijgen, zoals in Rotterdam, waar men zeer ver is op dit gebied. Op het ogenblik werkt Humanitas nauw samen met de instelling van Interkerkelijke Gezinszorg, maar natuurlijk wil men ook zoveel mogelijk meisjes voor dit werk krijgen van eigen richting. In Rotterdam heeft Humanitas, dank zij gemeentelijke subsidies, in elke wijk thans twee maatschappelijke werksters. Het feit, dat vooral dank zij Drees, ook de rijkssubsidies voor gezinsverzorging aanzienlijk zijn en dat Coen van der Lende voorzitter is geworden van de commissie van gezinsverzorging, bewijst wel dat men van de zijde van regering en vakbeweging het belang van dit werk terdege inziet.

Toezicht op politieke delinquenten als een onderdeel, dat Humanitas in het reclasseringswerk heeft, is een

tweede werkobject. Liefst 20 van de 72 toezichthouders van het Genootschap voor Reclasseur komen van humanistische en buitenkerkelijke zijde!

Kinderbescherming vraagt ook om toezichthouders. De ongeorganiseerde jeugd aan te pakken, de kinderen uit hun weinig vreugdevol bestaan in te kleine woningen uit hun milieu op te heffen door hen mee te laten doen aan het jeugdwerk, preventief in te grijpen bij jeugd die dreigt te ontsporen, ziedaar een derde veelomvattende taak.

En dan hebben de werkers en werksters van Humanitas hun aandeel in het werk van Unac, het Thuisfront voor militairen en demobiliserenden, het onderbrengen van kinderen uit Oostenrijk, het maatschappelijk werk in ziekenhuizen, de noodvoorziening ouden van dagen en het consumentencrediet.

Een resultaat, waarop de Leidse afdeling heel trots is, is dat van haar aandeel in het Fonds Bijzondere Noden. Dit jaar is men in zeer vele gevallen op het juiste moment te hulp gekomen in gevallen van de ergste nood, zodat het bedrag aan uitkeringen aan gezinnen nu de f 1500 heeft overschreden. Een bewijs dat dit werk nodig is. Velen moeten echter nog de weg en de moed leren vinden om zich tot Humanitas te wenden om hulp. Het plan is om in de toekomst een adviesbureau te stichten, doch voorlopig nemen mevr. Braggaa—De Does, Drie Octoberstraat, en de heer H. Zunderman, Van 't Hoffstraat 3a, deze taak waar.

Dit werk, hoe veelomvattend het nu reeds is, kan echter nog in de breedte en de diepte worden uitgebouwd. Er is scholing nodig voor de medewerkers en medewerksters, waarin men nu voorziet door telkens op vergaderingen deskundige sprekers over alle genoemde onderwerpen te laten spreken. In een stad als Leiden is zeker een verdeling in secties of wijken nodig, waar men minstens twee vrouwelijke medewerkers heeft, die in zo een wijk de vraagbaak kunnen worden voor alle sociale moeilijkheden, die zich maar in een gezin kunnen voordoen.

Want Humanitas wil meer zijn dan een instelling die financiële steun biedt. Met liefdadigheid heeft zij niets te maken. Zij wil individuele hulp bieden aan makkers die in nood zitten, hulp, morele en materiële steun van mens tot mens. Wanneer deze gedachte het op den duur winnen zal, heeft ook de buitenkerkelijke, wanneer hij in moeilijkheden raakt met zijn gezin, het uitzicht op een organisatie, die hem de weg wijst in het doolhof dat het maatschappelijk werk is.

Het Bestuur der Stichting voor Maatschappelijk Werk ten Plattelande verzocht ons mede te delen, dat er voor verenigingen of instellingen op sociaal terrein gelegenheid bestaat conferenties, besprekingen of korte cursussen te houden met hoogstens 30 personen in het centrum der Stichting te Nunspeet, Huize „de Heuvels”, Ger. Vethlaan 14.

Voorrang wordt gegeven aan instellingen enz. die zich met plattelandsvraagstukken bezighouden. Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij het bureau der Stichting, Zeestraat 73 (Ministerie van Sociale Zaken), 's-Gravenhage.

VAN BOEK EN PERS

De Stichting voor Opleiding van Maatschappelijke Werkers heeft met het oog op het programma van de opleiding voor de diploma's A en B van de Nationale Federatie de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming een leerboekje doen verschijnen, dat de titel draagt: *Praktijk der Kinderbescherming*.

Dit leerboekje is geschreven door mevr. mr M. Fentener van Vlissingen geb. Hugenholtz, secretaresse van de Voogdijraad te Utrecht.

In een achttal paragrafen behandelt de schrijfster achtereenvolgens de volgende onderwerpen: Justitiële Kinderbescherming; Verhouding tot Armenzorg; Verhouding burgerlijk Kinderrecht en Kinderstrafrecht; Werkzaamheden bij de overheid en bij particulieren op het terrein der Kinderbescherming; Gestichts- en Gezinsverpleging; Ouders en Kinderen; Verschillende instanties bij Onderzoek; Controlerende instanties.

Het gehele boekje is 58 pagina's groot. De zesde paragraaf, welke handelt over ouders en kinderen, omvat 31 pagina's. In deze paragraaf komen aan de orde vraagstukken van de ouderlijke macht, ontzetting en ontheffing, herstel in de ouderlijke macht, ondertoezichtstelling en de straffen en maatregelen die ten opzichte van jongeren (beneden 18-jarigen), die zich aan een strafbaar feit hebben schuldig gemaakt, kunnen worden genomen.

Het boekje, daarvan getuigt elke bladzijde, is door een deskundige geschreven. Het is geschreven in eenvoudige taal en toch, wanneer ik denk aan de leiders en leidsters, die thans in onze inrichtingen werkzaam zijn en die een cursus voor opleiding voor diploma A willen volgen, dan vrees ik dat dit boekje, hoe goed ook, geen voldoende resultaat kan hebben, indien de inhoud niet wordt toegelicht.

Voor degenen, die een mondelinge cursus volgen — voor de leiders en leidsters in inrichtingen verdient een mondelinge cursus verre de voorkeur boven een schriftelijke — is het boekje uitstekend geschikt en we bevelen het dan ook gaarne aan.

Het boekje is een leerboek en speciaal bestemd voor hen, die een opleiding volgen voor diploma A en B kinderbescherming, maar ik zie het ook gaarne in het bereik van onze afdelingsbesturen.

Inder (Humanitas Febr. 1948) wijdde ik een bespreking aan het werkje van mr W. P. C. Knuttel: *Kinderrant voor de Maatschappelijk Werker*. Tussen het werk van mr Knuttel (het telt 166 bladzijden) en dat van mevr. Fentener van Vlissingen geb. Hugenholtz is overeenkomst en verschil, maar beide behoren thuis in de bibliotheek van onze afdelingen.

Uitgeefster van het besproken werkje is: Stichting voor opleiding van Maatschappelijke Werkers, Kleine Houtweg 18, Haarlem. De prijs bedraagt f 1.75.

* * *

Sexual Behavior in the human male. Alfred C. Kinsey, Pomeroy, Martin. Ed. W. B. Saunders Company. Philadelphia.

De bioloog Kinsey heeft met steun van de Rockefeller Foundation een onderzoek ingesteld naar het seksuele gedrag van de (Amerikaanse) man. Gedurende 9 jaar werden 5300 blanke Amerikanen ondervraagd. Er werden hen tussen de 300 en 500 vragen gesteld; de antwoorden werden volgens een code-systeem vastgelegd. Kinsey en zijn medewerkers beschrijven hun rapport als een poging om objectief feitenmateriaal bijeen te brengen over het geslachtsleven met ver-

mijding van sociale en zedelijke kwalificaties. Een statistisch onderzoek dus, dat een antwoord geeft op de vraag, hoe het geslachtsleven van de man (in Amerika) is en niet oordeelt over de vraag, of dit geslachtsleven uit moreel, of welk standpunt dan ook, juist is.

Zonder de talrijke conclusies uit dit lijvige rapport alle te vermelden, willen we vooropstellen, dat enkele conclusies hun weergave wettigen, omdat zij ons in staat stellen de feitelijke toestand, het werkelijke seksuele gedrag van de man te beoordelen. Misschien zijn niet alle conclusies van Kinsey juist, Kinsey zelf zegt, dat het aantal proefpersonen zeker 100.000 moet bedragen, wil men een absolute zekerheid van het gemiddelde gedrag van de Amerikaanse man verkrijgen. Maar in hun tendenties zijn de conclusies van Kinsey zeker juist en wat voor ons belangrijk is, wij menen, dat de algemene conclusies, die Kinsey meent te kunnen trekken uit zijn statistische onderzoeken, in grote lijnen ook voor West-Europa, dus ook voor Nederland gelden.

De seksuele gewoonten van de mens berusten vooral op 3 factoren, aldus Kinsey: de biologische, de psychologische en de sociale. De sociale factor is de belangrijkste, omdat de seksuele gewoonten van het individu gevormd worden door zijn milieu, door de sociale groep, waartoe hij behoort (of waartoe hij zal gaan behoren). De in een bepaalde sociale groep heersende moraal beïnvloedt ook ten sterkste het seksuele gedrag van allen, die tot deze groep behoren. Het verband tussen moraal en klasse, waarop vooral door Marx werd gewezen, komt dus merkwaardigerwijs ook op het biologisch gebied van het seksuele leven tot uiting.

Van de Amerikaanse mannen, die op hun 28ste jaar gehuwd zijn, heeft meer dan 86 % geslachtsverkeer gehad voor hun huwelijk. De seksuele gewoonten voor het gehele verdere leven, worden en zijn bij de Amerikaanse man bepaald reeds rond het zestiende levensjaar. Van de gehuwde Amerikaanse mannen hebben 30 tot 45 % tijdens hun huwelijk wel een of meer keren geslachtelijke omgang buiten hun huwelijk. Bijna 70 % heeft wel eens omgang met prostitutees gehad. 95 % van de Amerikaanse mannen verrichten wel eens in de loop van hun leven seksuele handelingen, die volgens de wet strafbaar zijn.

Merkwaardig is, dat volgens Kinsey de grote veranderingen in het sociale en politieke leven der laatste eeuw geen invloed hebben gehad op de seksuele gewoonten. De opvatting dus, dat de oorlog lossere zedelijke opvattingen heeft aangekweekt bij hen, die onder dienst waren, de gedachte ook, dat de jongere generaties er lossere zedelijke opvattingen op na houden dan de oudere, wordt door Kinsey bestreden. Hij komt tot deze inderdaad verrassende conclusie na een vergelijking van het seksuele leven van door hem ondervraagde oudere mensen en jonge personen, waar-tussen hij geen grove verschillen vond.

Het Kinsey-rapport, als geheel bezien, betekent, dat er een tegenstelling bestaat tussen gangbare seksuele gewoonten, en de voorschriften van moraal, godsdienst, strafrecht etc, die in de maatschappij bestaan. Nauwkeurige bestudering van de conclusies van het Kinsey-rapport is daarom belangrijk zowel voor sociologen, medici, theologen en juristen. Toetsing en vergelijking van bestaande normen en practijken zal in de komende jaren nog tot talrijke discussies leiden.

J. Z. B.

Het Collecte-vraagstuk

In het Tijdschrift voor Maatschappelijk Werk van 4 December 1948, schreef Mr J. de Vries een uitvoerig artikel, dat tot titel draagt: „De offervaardigheid op de proef gesteld.”

De schrijver wijst op het vraagstuk der vele collectes, op de prijsvragen in de advertentierubriek van de dagbladen en verspreid door de radio, op de liefdadigheidsvoorstellingen, op tramkaartenacties, Volksherstel-sigaretten, postzegels met toeslag voor sociale en culturele doeleinden, enz. enz.

Tot een bepaalde conclusie komt de schrijver niet. Hij wijst slechts op het euvel van de vele en verschillende inzamelingen, onder welke naam dan ook, en hij besluit zijn artikel aldus: „Ik zal niet trachten een beschouwing te geven over de vraag, of niet een betere oplossing is te vinden, dan deze chaotische veelheid van inzamelingen voor de inderdaad nijpende financiële nood der instellingen voor Maatschappelijk Werk. Mij is het er slechts om te doen, op 't onderwerp de aandacht te vestigen. Zo kan 't immers niet voortgaan.”

Het vraagstuk is er en al weten we, dat er wel getracht wordt, hier enige ordening aan te brengen, waarover straks meer, toch de vraag blijft. Hoe moet het particulier maatschappelijk werk gefinancierd worden?

Nog meer principieel luidt de vraag: Heeft particulier maatschappelijk werk zin?

Mopperen over collectes, inzamelingen, loterijen, kan wel een aardige sport zijn — ik beweer niet, dat mr J. de Vries, die sport beoefent — maar we komen er niets verder mee. Geen enkele particuliere organisatie dweept met het houden van collectes of verlotingen en degenen, die zich als collectant aanmelden — als zij niet verslaafd zijn aan het collecteren, wat voorkomt, of dat ze behoren tot het soort der niet-bona-fide collectanten, wat ook voorkomt — of er met loten op uittrekken, doen dit niet uit liefhebberij, maar omdat ze zich gedwongen gevoelen, medewerking te verlenen. Gebedeld — als ik dit woord mag gebruiken — wordt er, omdat **het nu eenmaal niet anders kan.**

Wie dagelijks verkeert temidden van degenen, die in Nederland leiding geven aan het maatschappelijk werk — het mag dan zijn kinderbescherming, reclassering, gezinsverzorging, of wat dan ook en afgezien van de vraag, of al deze arbeid geschiedt op Rooms-Katholieke, Gereformeerde, Prot.-Christelijke — „algemene” — of humanistische grondslag — weet, dat er bij alle, maar dan ook bij alle organisaties voortdurend de vraag is: Hoe komen we aan het benodigde geld, om het nieuwe werk op te bouwen en zelfs het oude voort te zetten.

Het is de vraag, met welke men opstaat en mee naar bed gaat en niet te schatten is de energie, die aan het vraagstuk van het verkrijgen van de nodige geldmiddelen moet worden besteed.

In de bezettingstijd was er bij sommige optimisten de overtuiging, dat het na de oorlog anders zou zijn. Ik herinner me nog altijd de verzuchting van een mijner Prot.-Christelijke vrienden — leider van een grote opvoedingsinrichting — in de bezettingstijd: „Eén ding hoop ik en dat is, dat we na de bevrijding af zullen zijn van het altijd maar weer aan moeten bedelen.” Hij, mijn vriend, is er niet af en vandaag

de dag worstelt hij met een zeer, zeer groot tekort, verzint rebusen en prijsvragen en neemt elke dag de stand der rebus- en prijsvraag-thermometer op.

Een andere directeur van een grote instelling, maakte voor de wereldoorlog eens de opmerking, dat hij wel wist, wat de prijs wat van een enkele bruine boon, maar dat hij geen verpleegde meer kende.

Nog maals het vraagstuk is er. En nu de oplossing?

Andermaal stel ik de vraag: Wil men, dat het particulier initiatief blijft bestaan, ja dan neen? Is het ja, en ik wil gaarne zeggen, dat „Humanitas” in het algemeen staat op het standpunt, ja, dan dient er ook een oplossing te worden gevonden voor het financiële vraagstuk. Het kan zo niet voortgaan. Een der oplossingen is dan... meer overheids subsidie. Meermalen is de vraag gerezen, dat, wanneer al het maatschappelijk werk gegrondvest is op de vier zuilen (Rooms-Katholiek, Protestants-Christelijk, Humanistisch en „algemeen”), een subsidieregeling als geldende voor het onderwijs, zou moeten worden ingevoerd. Deze gedachte is gemakkelijker te opperen, dan in concrete vorm uit te werken. Er zal nog heel wat gediscussieerd, vergaderd en geconfereneerd moeten worden, voor en aleer een — ik durf niet te spreken van de — oplossing zal zijn gevonden.

Intussen, het werk moet verricht worden en dus gaan we door met collecteren, met het uitschrijven van prijsvragen, het organiseren van verlotingen (tussen twee haakjes, „Humanitas” heeft ook toestemming tot het houden van een verloting — 100.000 loten — minimaal 150 prijzen. Prachtprijzen, nieuwste aanwinst zeven damesmantels — new look! De prijs per loot 25 cent — opbrengst ten bate van verpleging van voogdijkinderen), met het verkrijgen van particuliere giften, met... bedelen.

Natuurlijk kan er nu ook reeds, wat betreft collectes, naar een zekere ordening worden gestreefd. De reclasseringscollecte is een voorbeeld, wat kan worden bereikt. Echter deze collecte leeft. Niet elke gecontineerde collecte wordt een succes. In Amsterdam werd kort geleden gehouden de F.I.K.A.-collecte ten behoeve van de gezamenlijke instellingen voor Kinderbescherming te Amsterdam.

Opbrengst — ondanks de ontzettende inspanning van de organisatoren — ruim f 17.000 voor 17 instellingen.

Ten opzichte van de collectes wordt ook landelijk naar ordening gestreefd. Deze ordening wordt bevorderd door het Centraal Archief en Inlichtingenbureau in zake maatschappelijk hulpbetoon voor Nederland. Of deze ordening op de juiste wijze geschiedt, of dit niet is een opleggen van bovenaf, we kunnen het niet beoordelen.

Ordening van het collecte-wezen, we zijn er voor, we kunnen ons indenken, dat het voordelen kan bieden, echter deze ordening moet zijn een samenwerking op basis van vrijwilligheid en aan het Centraal Archief, dat onafhankelijk is, moet ook de eis gesteld worden van objectiviteit. We hopen, dat de ervaring zal uitwijzen, dat die objectiviteit ook wordt betracht. Met grote belangstelling zullen we deze poging tot ordening volgen.

De particuliere verenigingen zitten stuk voor stuk te springen om geld. Ook „Humanitas”! Mag ik onze verloting, die door de minister van Justitie werd toegestaan, nog eens van harte aanbevelen? De datum van trekking is uiterlijk 31 Mei 1949. Vrienden, laten we tonen, wat we waard zijn, de trekking vindt plaats, **zodra alle loten zijn geplaatst.**

Laat het ons een eer zijn, om te zorgen, dat deze trekking kan plaats vinden, vóór 31 Mei aanstaande. 100.000 loten, ik geef toe, het is een respectabel aantal, maar als we allen ons uiterste best doen, dan is het — ook nu — mogelijk, die loten binnen de daarvoor vastgestelde tijd te plaatsen en te verkopen.

Er is nog geen oplossing voor het vraagstuk van de financiering van het particulier en maatschappelijk werk. Was het niet Multatuli, die eens zei: „we kunnen de wereld van vandaag niet verlichten met een licht, dat nog niet schijnt”? Derhalve, laten we vandaag onze plicht verstaan, trek er op uit, en intussen constateren we met Mr J. de Vries: „Zo kan 't immers niet voortgaan”, en we werken mee aan de oplossing van het vraagstuk van de financiering van het particuliere maatschappelijk werk.

P. C. F.

Onze brandverzekering

Enkele nummers geleden vestigden wij in ons blad de aandacht op het feit, dat de moderne arbeidersbeweging thans een eigen brandverzekering heeft, in de vorm van de N.V. De Centrale Algemeene Verzekering Maatschappij, gevestigd Rijnstraat 28 te 's-Gravenhage. Deze mededeling heeft de aandacht van vele onzer leden getrokken, en wij vinden daarin aanleiding, nog eens op dit onderwerp terug te komen. Want bij vele mensen is het zo, dat zij heel ernstig knikken, wanneer zij op hun belang en op dat van de arbeidersklasse worden gewezen, maar dat zij daarna de zaak weer vergeten en er toch niets aan doen. En daarvoor is deze nieuwe instelling toch te belangrijk. Hier wordt een poging gedaan, niet slechts om de arbeider een zo goed mogelijke — dikwijls zelfs een betere — verzekering te geven voor zijn geld, maar bovenal om zonder kosten voor de arbeiders een steun te scheppen voor de arbeidersklasse in haar geheel; een bron, die ons in de toekomst een deel van de middelen zal kunnen opleveren, die nodig zijn voor de scholing van de arbeidersklasse voor haar maatschappelijke en politieke strijd om betere en rechtvaardigere levensvoorwaarden. Daarom is het niet

voldoende, dat de leden van onze bond alleen maar zeggen: „Jaja, die Centrale Algemeene is een mooie instelling en wij hopen, dat het maar heel goed gaan.” Daarom mogen wij niet met de armen over elkaar gaan zitten wachten, totdat De Centrale Algemeene misschien wel eens winstuitkeringen kan gaan doen. Als de geschiedenis van de arbeidersbeweging ons één ding kan leren, dan is het wel dit, dat wij de grote verbeteringen, die onze beweging heeft gebracht, in een harde en taaië strijd zelf hebben moeten veroveren. Zo zal ook De Centrale Algemeene slechts dan tot een belangrijke steun voor de arbeidersklasse kunnen groeien, wanneer wij zelf bereid zijn, daaraan krachtig mee te werken!

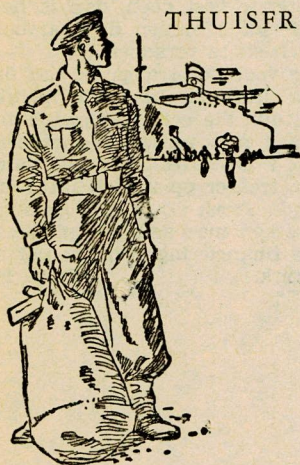
Is het nu veel, wat aldus van ons wordt gevraagd? Wij hebben daaromtrent nog eens inlichtingen ingewonnen bij de directie van De Centrale Algemeene. En dan luidt het antwoord, dat u bijna niets hoeft te doen. Want de eigenlijke bouwers van het bedrijf staan klaar om hun arbeid aan te wenden. In de afgelopen maanden heeft De Centrale Algemeene een grote agentenorganisatie opgebouwd, o.a. doordat vrijwel alle agenten van De Centrale Arbeiders-Verzeke-

rings- en Depositobank — aan vele onzer bekend, omdat zij daar reeds hun levens- of begrafenisverzekering hebben lopen — thans ook voor De Centrale Algemeene werken. Deze organisatie draait reeds op volle toeren. Maar De Centrale Algemeene zal pas tevreden zijn, wanneer zij allen zonder uitzondering, die tot de grote familie van de moderne arbeidersbeweging in de ruimste zin van het woord behoren, heeft verzekerd. En deze familie is zó groot, dat ook de grootste organisatie dit uitgebreide terrein niet op korte termijn volledig kan bewerken, wanneer er ook niet medewerking is van de andere zijde. Daarom worden thans van u twee kleinigheden gevraagd:

1e. Geeft uw adres op aan de plaatselijke agent van De Centrale Algemeene, of, als u die niet kent, aan het hoofdkantoor van de maatschappij, Rijnstraat 28 te 's-Gravenhage. Het hoofdkantoor zendt u dan een agent, die verder alles voor u in orde maakt.

2e. Propageert onze eigen maatschappij bij ieder, die een brandverzekering nodig heeft, bij uw kinderen die gaan trouwen, bij uw vrienden en kennissen, bij al degenen, die de arbeidersklasse willen steunen in haar strijd.

Het is onze plicht, onze eigen instellingen te steunen en te versterken, waar wij maar kunnen. Het is onze plicht, mee te bouwen aan de versterking van de arbeidersklasse, door onze brand- en inbraakverzekering te sluiten bij De Centrale Algemeene!

THUISFRONT HUMANITAS

Deze zijn er thans in de volgende plaatsen:

Aalsmeer, Amsterdam, Delft, Deventer, Epe, Goude, Den Haag, Haarlem, Den Helder, Leeuwarden, Leiden, Rhenen, Zaandam, Zutphen.

In oprichting zijn: Alkmaar, Beverwijk, Bussum, Dordrecht, Enschede, Groningen, Maastricht (tevens Humanitas), Nijmegen, Utrecht, Vlissingen.

Deventer belegt op 11 Febr. a.s. een propaganda-avond. Men treft daar ook voorbereidingen om

te komen tot een militair tehuis.

EEN STEM UIT DE PRACTIJK

Het volgende schrijft ons o.m. een gedemobiliseerd met ruim 2 jaar tropendienst:

„Als oud-A.J.C.-er, maar vooral als gedemobiliseerd militair uit Indonesië, volg ik met intense belangstelling het werk van „Humanitas” om een Thuisfront te vormen voor niet kerkelijke militairen.

Het werk om gedemobiliseerden te helpen, hoe nuttig het ook moge wezen, wordt in de allereerste plaats verzorgd door de Sociale Dienst van het Ministerie van Oorlog en de plaatselijke Demobilisatie Raden. Bij inlichtingen mijnerzijds en door persoonlijke ervaring is mij gebleken dat, trots de activiteit dezer instanties, de verwachtingen en resultaten nogal uiteenlopen.

Wat echter voor mij van het allergrootste belang is, is de verzorging van de niet-kerkelijke militairen in Indonesië. Hier ligt een veel te lang verwaarloosde, maar dankbare taak, die met de meest mogelijke spoed en breed van opzet ter hand moet worden genomen. Het is mij in Indonesië zo vaak opgevallen

dat daar waar het Katholiek of Prot. Christelijk Thuisfront de mensen bereikte door hun vertrouwde personen of door kleine stoffelijke attenties, de niet-kerkelijken, voor een overgroot gedeelte voortkomend uit de moderne arbeidersbeweging en zeker niet gering in getal zijnde, geheel verlaten stonden in elk opzicht.

Dat dit door de, door mij bovengenoemde mensen wordt gevoeld als een gemis, is mij dikwijls uit gesprekken en spontane opmerkingen gebleken; en vooral in de hospitalen wordt het dubbel gevoeld. Daarom is het ons aller plicht een hecht Thuisfront te vormen.

Overal in het land moet de aandacht op dit zo belangrijke en urgente werk worden gevestigd, door avonden met bevoegde sprekers te geven. Dit vergeten leger, dat onze eigen mensen zijn, moet worden geholpen en... snel. Adressen verzamelen, boeken, spelen, enz. enz. moeten worden verzonden. Want de niet-kerkelijken moeten voelen dat er niet alleen aan hen gedacht, maar dat er ook iets voor hen gedaan wordt. Onze mensen moeten hen in Indonesië gaan bezoeken, gelijk de aalmoezenier of veldprediker, om met hen te spreken. Wat een vertrouwd gesprek met een werkelijke kameraad is, kan alleen diegene weten, die daar in dat verre warme land, is geweest. Het kan vaak beslissend zijn voor hun verdere leven, en dus de moeite waard. Vele moeilijkheden zullen moeten worden overwonnen, maar daar zijn zij voor. Daarom ligt er voor u en diegenen die het werkelijk menen met de niet-kerkelijke militairen een schone, dankbare, maar een met spoed te vervullen taak te wachten.”

Centraal bureau Thuisfront Humanitas: Hekelveld 16, Amsterdam (C.), tel. 38583.

NU OOK: Berlijnse kinderen

De Commissie tot plaatsing Oostenrijkse Kinderen, waarin „Humanitas” is vertegenwoordigd en waarvoor wij de praktische werkzaamheden uitvoeren, kreeg reeds van verschillende zijden de vraag voorgelegd of ook Duitse kinderen door haar zouden worden opgenomen. Dit vooral ook naar aanleiding van het feit dat andere met name kerkelijke, instanties in deze reeds praktisch optraden.

Na overleg met de betreffende besturen werd nu kortgeleden besloten tot opname van Berlijnse Kinderen. Contact hieromtrent is opgenomen met de „Arbeiterwohlfahrt”, de hulporganisatie van de socialistische partij en vakbeweging.

Wij roepen nu voor dit doel dezelfde actieve medewerking van onze „Humanitas”-afdelingen in, als welke wij mochten ondervinden voor de Oostenrijkse Kinderen.

Allereerst bij het opgeven van geschikte gezinnen voor deze Berlijnse kinderen, die drie maanden zullen blijven. De bedoeling is hen zo spoedig mogelijk te doen overkomen. We zullen voorts weer een beroep doen op onze afdelingen bij het rapporteren over de aangemelde gezinnen.

Vanzelfsprekend komt nu de vraag naar voren of ook nog een derde transport Oostenrijkse kinderen zal overkomen. Dit is inderdaad de bedoeling, maar aan de Berlijnse kinderen wordt een ogenblik voorrang verleend. Aanmeldingen voor Oostenrijkse kinderen die onze afdelingen reeds hebben of nog zullen ontvangen, blijven van waarde. Maar wij rekenen er op dat de kinderen die wij in de letterlijke zin van het woord uit de puinhopen van Berlijn en uit de hongerblokkade aldaar gaan weghalen zo spoedig mogelijk kunnen overkomen, dank zij ook de medewerking van al onze afdelingsbesturen.

J. BOETJE